

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Lehtinen, A. (2021) Miten pienpanimoiden nimet muodostuvat? Olutposti 4, 46-47.

Miten pienpanimoiden nimet muodostuvat?

SANAT JA KUVA ANIKO LEHTINEN,
KUVITUS ADOBE STOCK

Suomessa nimistötutkimus on vanhaa perua, mutta pienpanimoiden nimiä ei ole ennen analysoitu. Toimittaja **Teemu Lemisen** suomen kielen maisteritutkielma käy läpi ensimmäistä kertaa suomalaisten pienpanimoiden nimien rakennetta, merkitystä ja paikallisuuspiirteitä. Istuimme Lemisen oluen äären ja kyselimme, millaisia ovat suomalaiset pienpanimonimet.

– Yleisesti täytyy kehua suomalaisia pienpanimoyrittäjiä, kertoo Leminen. – Näkyy että panimoiden nimiä on mietitty ja niillä halutaan kertoa se oman panimon tarina. Panimoiden nimet ovat hyvin monipuolisia ja niistä löytyy luonnetta. Yleisellä tasolla voi myös todeta, että panimopuolella, kuin monella muullakin alalla, yritysnimet ovat hieman konservatiivisempia kuin tuotenimet, mutta tämä on ihan normaalia. Oluiden nimissä voi olla enemmän huumoria ja hassuttelua kuin pysyvämmässä yrityksen nimessä.

Suomalaiset pienpanimot ovat voimakkaasti paikallisia, se näkyy myös nimistössä. – Kaupunkien nimiä ei niinkään näy, vaan nimet liittyvät joko kaupunginosaan tai rajattuun paikkaan, kertoo Leminen. – Tämä viittaa tietynlaiseen hyperpaikallisuuteen. Ne jotka asuvat alueella, tuntevat alueen, ja se tuo nimeen hieman sisäpiirimäisiä paikallisuuselementtejä. Panimot identifioituvat tiettyyn rajattuun alueeseen, kuten vaikka Olarin Panimo Olarin kaupunginosaan. Hauska esimerkki on myös Kakola, jossa alueeseen sitoutuu monta merkitystasoa: mäki, vankila, ravintola ja itse panimo, tai entinen kiertolaispanimo Donut Island, joka on sanaleikki Helsingin Munkkisaaresta.

Sekakielisiä nimiä suomalaisista pienpanimonimistä löytyy paljon, yleisimmin panimon nimi on suomenkielinen ja sen liikeideaa ilmaiseva nimenosa (brewery/brewing co) on englantia.

Tässä on Lemisen mukaan luultavimmin ajateltu kansainvälisyydestä: on helpompi tehdä vientiä tai osallistua kansainvälisiin olutkilpailuihin, kun panimon selittävän osan ymmärtävät kaikki myös ulkomailla. – Lisäksi tässä voi olla hieman yhdysvaltalaisen pienpanimoiden nimeämisen ihannoitua, varsinkin brewing co. liikeideaa ilmaiseva nimenosa kohdalla, tuumii Leminen. – Ruotsinkieliset panimonimet taas korostavat paikallisuutta, niitä onkin yleensä ruotsinkielisillä alueilla. Muunkielisiä nimiä oli hyvin vähän, muutama lähinnä latinankielinen nimi löytyy.

Tutkimuksessa analysoidut pienpanimonimet ovat kohtuullisen uusia, ovathan vanhimmat pienpanimot pääsääntöisesti vasta 1990-luvun puolelta. Varsinainen moderni pienpanimobuumi on Suomessa alkanut vasta 2010-luvulla ja tämä näkyykin nimien trendeistä. Lemisen mukaan nimistä näkyvätkin kaksi 2010-luvun megatrendiä: paikallisuus usein panimon nimessä (kuten Sonnisaari) ja globaalisuus taas englanninkielisessä selitesanassa brewery (kuten ETKO brewery).

Yksityiskohtana Leminen mainitsee, miten suomalaisten luontosuhde näkyy jonkin verran myös pienpanimonimissä. Niissä löytyy niin vesistöjen nimiä, kuten Iso-Kalla Aalto ja eläinnimiä kuten Swan (joutsen) tai Masis Brewery (Masi on omistajien koiran nimi). Ihmisten koko- tai sukunimiä esiintyy vähemmän (kuten vaikka perustaja **Mikko Lindénin** mukaan nimetty Lindén Brewery), ja vain muutama nk. pakattu nimi, jossa on vaikka perustajien alkukirjaimet. – Tästäkin näkyy, että panimojen nimiä on mietitty, eikä vain liitetty nimikirjaimia yhteen, Leminen vinkkaa. – Jos on käytetty pakattua nimeä, niin sekin on tehty ajatuksella, kuten Panimyhtiö Tujun tapauksessa (perustajien etunimet **Tuomas** ja **Jukka**).

Erilaisia juomaa kuvaavia selittäviä sanoja kuten Juomat tai Olut oy löytyy pienpanimonimistä vain muutama. Myöskin Craft – tai pienpanimo- sanat puuttuvat miltein tyystin aineistosta, Lemisen mukaan luultavimmin sen takia että ne sitovat yritystä liikaa.

Hyvä panimonimi on Lemisen mielestä yksinkertainen, kertova, helposti lausuttava ja yksilöivä. Uusille panimoille Leminen vinkkaa, että kannattaa miettiä myös myös logoa, Googlen hakukoneoptimointia ja sosiaalista mediaa, miten nimi toimii siellä.

Hyvistä olutnimistä Leminen nostaa esille oululaisen Maistilan, jonka nimi on yksinkertaisuudessaan oivaltava. Tarkoittaahan suussa helposti pyörivä Maistila myös paikkaa missä ”maistetaan”. – Itselleni jäivät Maistilan lisäksi aineistosta mieleen Everyman’s Right Brewery, joka sisältää tyyppillisen suomalaisen filosofian jokamiehen oikeuksista, latinankielinen Gratiae Brewing, jossa viitataan Naantalin historiaan ja luostarinlaitokseen sekä kiertolaispanimo Olutkukurit, jossa kiteytyy yrityksen toiminta loistavan yksinkertaisesti. Myös mielikuvamainen Waahto Brewery on loistava, samassa on oluen vaahto ja vesistön vaahtopäät.

Pienpanimoiden nimien tutkinta oli Lemiselle mieluista ihan henkilökohtaisistakin syistä. Hän toimii Helsingin Sanomissa toimittajana ja on vapaa- aikanaan oluenharrastaja, joten pienpanimot ovat tuttuja sekä työn että vapaa-ajan puolelta. – Halusin antaa aikaani ja asiantuntijuuttani pienpanimoiden hyväksi ja siksi selvitän niiden nimien rakennetta, koska pienpanimot ovat antaneet minulle oluidensa kautta monta nautinnollista oluthetkeä. Ja kiitos myös Olutpostille! Olen saanut hyvin paljon infoa tutkielmaani myös tämän median kautta.

TEEMU LEMISEN maisterintutkielmassa aineistona on käytetty 178 nimeä, jotka on kerätty Suomen pienpanimot -verkkosivustolta helmikuussa 2021. Mukana on myös kiertolaispanimoita. Tutkimuksessa on käytetty yritysten markkinointinimiä ja ne on analysoitu funktionaalisi-semanttisen analyysimallin avulla. Lemisen mukaan suomalaiset pienpanimonimet voidaan jakaa nimenosiin, jossa joista yksilöivä nimenosa yksilöi yrityksen, liikeideaa ilmaiseva nimenosa kertoo yrityksen toimialasta, tuotteista tai tavasta toimia, ja selvästä täydennysosasta antaa lisäinformaatiota yrityksestä. Lemisen tutkielma osoittaa, että pienpanimonimien yksilöivänä nimenosana on yleensä paikannimi (kuten Nokian Panimo) tai sisältösanallista merkitystä kantava ilmaus (Panimo Narri). Yksilöivänä nimenosana voi olla myös tekosana, kirjainlyhenne, henkilön nimi, muu erisnimi tai eläimen nimi. Liikeideaa ilmaiseva nimenosa (kuten Olarin Panimo) on pienpanimonimissä tyyppillinen mutta selvästä täydennysosasta (kuten Heisala Craft Drink Company) sen sijaan on harvainen. Pienpanimonimistä 71 % on yksikielisiä ja 25 % sekakielisiä, yleisimpinä kielinä suomi ja englanti. Lemisen mukaan pienpanimonimet noudattavat varsin sääntöisesti yleiskielen normeja.

**LUE KOKO
MAISTERINTUTKIELMA**

Lähde: Teemu Leminen: Suomalaisten pienpanimoiden nimet: rakenne, merkitys ja paikallisuuden piirteet, Maisterintutkielma, Suomen kielen ja suomalais-ugrilaisen kielten ja kulttuurien maisteriohjelma, Suomen kieli, Humanistinen tiedekunta, Helsingin yliopisto